

How to cite: Mieniyailova, H., & Zrybnieva, I. (2024). Logistics Management Strategies in the Face of Market Uncertainty and Global Risks. *World conference on future innovations and sustainable solutions*. Futurity Research Publishing. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14094835>

Logistics Management Strategies in the Face of Market Uncertainty and Global Risks

Halyna Mieniyailova¹, Iryna Zrybnieva²

¹ PhD in Economics, Associate Professor, Branch Director (Branch of Classic Private University in Kremenchuk), Associate Professor of the Department of Logistics Management, Branch of Classic Private University in Kremenchuk, Kremenchuk, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-9243-4361>

² Doctor of Economics, Associate Professor, Department of Marketing, Innovation and Regional Development, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-4156-4702>

Accepted: October 21, 2024 | **Published:** November 1, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: The article investigates strategies for managing logistics, which is affected by market instability and global risks. The purpose of the study is to identify relevant approaches that can ensure the sustainability of logistics development. The study combines the analysis of existing data with the practical application of strategies in this area. The results of the study suggest the growing importance of finding new strategies for logistics management, due to the profound social, political and economic transformation. The importance of these results is the development of strategies for improving the performance of logistics management, which is especially important in the context of high market risks.

Keywords: logistics management, adaptive logistics strategies, global risks, resource optimization, sustainable logistics, supply chain management.

Вступ

У сучасних умовах глобалізації та стрімкого розвитку технологій підприємства стикаються з новими викликами та можливостями, що потребують адаптації логістичних підходів і стратегічних рішень. Зокрема, з 2019 року глобальні економічні й соціокультурні системи зазнали істотних змін, що сприяли виявленню нових закономірностей розвитку національних і світових економік, стимулюючи підвищення активності та продуктивності економічної діяльності. Поряд із розвитком штучного інтелекту й інноваційних технологій виникла потреба у формуванні принципово нових підходів до розроблення логістичних стратегій та оптимізації бізнес-процесів на провідних підприємствах України (Harkava, 2023). Аналіз глобальної динаміки ринку демонструє інтенсифікацію процесів консолідації, концентрації та впровадження новітніх технологій, а також широкомасштабну інтеграцію інновацій. З огляду на це українські підприємства мають розробити стратегію, що зміцнить їхні позиції на ринку.

Логістична діяльність складається із багатьох взаємопов'язаних компонентів. Оптимізація логістичних бізнес-процесів сприятиме створенню ефективного ланцюга поставок та успішній реалізації ключових логістичних концепцій, що підвищить не тільки прибуток, а й показники конкурентоспроможності. В умовах невизначеності та глибинної трансформації логістика стає своєрідним засобом досягнення стратегічних завдань будь-якого підприємства. Впровадження дієвої стратегії управління логістикою дозволяє забезпечити повне досягнення програми розвитку підприємства, спрямовану на оптимальну організацію потокових процесів і досягнення конкурентних переваг (Кривещенко, Хмурковський, Ляденко, 2024). Натепер теорія та практика стратегічного управління логістикою знаходиться на початковому етапі, що підкреслює актуальність розробок у сфері формування логістичної стратегії.

Результати дослідження

Як на національному, так і на глобальному рівнях логістичні потоки нині зазнали глибинних структурних змін та докорінної трансформації. Підприємства вимушені швидко адаптуватись до змін у зовнішньому середовищі внаслідок повномасштабної війни проти України, що призвело до величезної логістичної кризи, яка спостерігається навіть у країнах Європейського Союзу. Це означає, що функціонування ланцюгів постачання змінилось кардинально, а отже, для забезпечення сталого розвитку логістики в умовах нестабільності ринку підприємствам слід здійснити перепланування цих ланцюгів, беручи до уваги майбутні глобальні матеріальні потоки. У такій ситуації логістичний менеджмент повинен визначати нові пріоритети у співвідношенні до традиційних цілей і завдань, функцій та механізму аналізу й оцінювання логістичної діяльності.

Нові проблеми в умовах цифровізації економіки спричинені також постійним виникненням різних кризових явищ – збройних конфліктів, кліматичних викликів, епідемій тощо. Це стосується також сфери управління ланцюгами поставок, що своєю чергою стає викликом для бізнесу та держави. Для стабільного функціонування економіки однією з важливих умов є злагоджена робота логістичної системи. Як для національної, так і для глобальної економіки показник ефективності в значній мірі залежить від забезпеченості постачальників сировиною та матеріалами, обладнанням або транспортом, а також від раціонального планування логістичної

діяльності. Слід сказати, що зараз глобальна економіка знаходиться в стані кризи, яка негативно впливає та навіть деколи руйнує міжнародні ланцюги поставок.

Процеси глобалізації та діджиталізації бізнесу вимагають негайної реакції провідних українських підприємств з метою забезпечення конкурентоспроможності в новому, нестабільному середовищі. Щоб зберегти позицію на ринку, не говорячи про досягнення конкурентних переваг, в умовах невизначеності потрібна ефективна, адекватна реакція на зміни. Умови конкурентної боротьби вимагають від підприємств залучення нових підходів до управління поточковими процесами, що ґрунтуються на принципах логістики (Зрибнєва, 2024). З метою забезпечення стабільності та подальшого розвитку корпоративної стратегії необхідна і дієва логістична стратегія з чітко окресленим напрямом розвитку логістики, а також міжорганізаційною та міжфункціональною інтеграцією та координацією управління. Логістична стратегія підприємства має бути узгодженою та відповідати корпоративним цілям підприємства, спрямованою на оптимізацію ресурсів під час управління всіма видами потоків, серед яких кадрові, матеріальні, фінансові, інформаційні тощо.

Мотивації для формування логістичної стратегії можуть також відрізнятись. Серед них можна виділити усвідомлений вибір (починаючи від ретельно спрямованого процесу і закінчуючи набором щоденних рішень для досягнення фінальної мети), максимізацію прибутку, збільшення продажів, визначення інших пріоритетних напрямів діяльності тощо. Підприємства формують логістичну стратегію з огляду на корпоративну. Основні логістичні стратегії та методи їх реалізації наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Стратегії управління логістикою та методи їх реалізації

Стратегія	Методи реалізації
Оптимізація загальних витрат	- збалансування рівня запасів; - перегляд та зменшення основних категорій витрат; - залучення логістичних постачальників та ін.
Укріплення стратегічної співпраці	- укріплення стратегічної співпраці з провайдером та клієнтами; - нарощення ефективності ланцюга поставок шляхом активного залучення всіх учасників, які колективно пропонують шляхи розв'язання проблеми
Логістичний аутсорсинг	- залучення інвестицій та нових розробок; - перегляд кількості логістичних посередників, оцінювання їх вагомості
Підвищення якості сервісного обслуговування	- запровадження сервісу з доданою вартістю; - підтримка сервісу на всіх етапах продажів; - сертифікація діяльності відповідно до загальноприйнятих стандартів якості
Скорочення обсягу інвестицій у логістичну інфраструктуру	- використання складів загального користування; - запровадження прямої доставки товарів споживачам
«Економна» логістика	- передбачає виготовлення продуктів, подібних асортименту конкурента, але за менших витрат
Динамічна логістика	- забезпечення належного рівня обслуговування;

Джерело: власна розробка авторів

Аналізуючи наявні дослідження, можна сказати, що в діяльності переважної більшості підприємств логістика як система є не досить організованою, застосовується фрагментарно й характеризується недостатньою ефективністю, що пояснюється низкою причин. Однією з перших можна назвати недостатню обізнаність вищого керівництва підприємства стосовно важливості використання логістичних інструментів задля забезпечення конкурентних переваг на ринку. Враховуючи динамічні політичні та економічні умови, задля досягнення визначених результатів діяльності компанії необхідно застосовувати адаптивні шляхи реалізації логістичної стратегії. Це означає, що підприємствам потрібно зробити вибір не на користь певного шаблону дій, а варіювати методи, запровадивши власну стратегію. Визначаючи доцільність використання адаптивної методики, першочергово слід розглянути вже відомі концепції, прийоми та методи, застосування яких є економічно раціональним.

Також необхідно додати, що ключову роль у підвищенні стійкості ланцюгів постачання та забезпеченні сталого розвитку логістики відіграє впровадження цифрових технологій. Наприклад, технології хмарних обчислень, блокчейну, штучного інтелекту збільшують гнучкість і швидкість реагування ланцюгів поставок. Невизначеність та глобалізація не лише створюють перешкоди, а й дають можливість ефективніше приймати рішення та протистояти змінам. Залучення цифрових технологій у логістику повністю трансформує структуру аналізу та моніторингу.

В умовах, коли ланцюги поставок стають значно складнішими, для підвищення стійкості підприємств вирішальне значення має цифрова трансформація. У логістиці все більшу значущість набувають прогресивні технології, що здатні запропонувати інноваційні рішення для підвищення ефективності, прозорості та адаптивності. Зокрема, в Україні з початком повномасштабного вторгнення злагоджену систему логістики було зруйновано. Цивільна, транспортна та критична інфраструктура свідомо знищується, що спричиняє значні економічні збитки, які щоденно зростають. З огляду на нові обставини підприємствам та уряду вкрай важливо сформувати комплексний підхід до зменшення показника уразливості ланцюгів постачань. Це допоможе спрогнозувати всі можливі складні сценарії, а також розробити стратегію реагування на основні ризики, запровадити власну систему управління ризиками в процесах планування та прийняття рішень. В умовах невизначеності можна запропонувати певний підхід задля оптимізації логістичних ланцюгів постачання, що представлено на рисунку 1.

Рисунок 1

Методи оптимізації логістичних ланцюгів у нинішніх умовах

Джерело: власна розробка авторів

Підприємства в період діджиталізації вимушені працювати в динамічних економічних умовах. Головним фактором, який здатний забезпечити стійкість функціонування на ринку та посилити власні позиції, є ретельно підготовлена стратегія розвитку. Саме вона повинна стати фундаментом для подальшого реформування, покращення інвестиційного клімату. Разом із тим стратегія розвитку має бути гнучкою для внесення відповідних коректив, які здатні підвищити або втримати наявні результати діяльності підприємства.

Висновки

Формування стратегії управління логістикою – досить складний процес в умовах нестабільності ринку. З огляду на недосконалість наявних систем управління підприємствами необхідно шукати нові, ефективні рішення для збереження конкурентоспроможності. Зменшити негативний наслідок мінливих зовнішніх умов можна завдяки вибору правильної логістичної стратегії. Серед основних стратегій можна виокремити оптимізацію логістичних витрат, покращення якості сервісного обслуговування, логістичний аутсорсинг, методи «економної» та динамічної логістики, формування стратегічних союзів. Отже, перспектива подальших досліджень полягає в з'ясуванні ефективності використання описаних стратегій на практиці для провідних українських підприємств.

Література

- Harkava, V. F. (2023). Logistics management in accordance with the demand for passenger and freight transportation with the advent of artificial intelligence (experience for Ukraine). *Transport Development*, 3(18), 9-23. <https://doi.org/10.33082/td.2023.3-18.01>
- Rasulov, R. (2024). Optimization of direct supply chains in the restaurant industry: Addressing key challenges through technological innovation. *Economics of Development*, 23(3), 93-103. doi: 110.57111/econ/3.2024.93
- Кривещенко, В. В., Хмурковський, Г. В., & Ляденко, Т. В. (2024). Оптимізація логістичних ланцюгів постачання в умовах глобальних криз. *Економіка та суспільство*, 63, 1-9. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-110>
- Зрибнева, І. (2024). Аналіз новітніх технологій, методів та підходів у логістиці, їх вплив на оптимізацію ланцюгів постачання та підвищення продуктивності. *Економіка та суспільство*, (60). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-60>.